

**2017-6 Ay
İşçi Sınıfı
Eylemleri**

**Emek
Çalışmaları
Topluluğu**

18.11.2017

Giriş

- İlk toplantılara 2014 Eylül’de başlayan Emek Çalışmaları Topluluğu **2015, 2016 ve 2017-6 ay** için yerel-ulusal basın ve bazı internet sitelerini taramıştır. Elde edilen işçi ve memur eylemlerinin bilgisi **sayısal veriye** dönüştürülmüş ve analiz edilmiştir.
- Gönüllülerin oluşturduğu Emek Çalışmaları Topluluğu işçi mücadelelerinin görünürlüğünü artırmak ve emek cephesine veri temelli politika yapma imkanı sağlamak amacını taşımaktadır.

Topluluğun amaç ve ilkeleri

1. Somut katkı
2. Kurumsallaşma
3. Emek hareketinin içindeki siyasal/sendikal bütün fraksiyonlara eşit mesafe
4. Herkese açık

İlham Aldığımız Çalışmalar - I

- Türk-İş: Aylık Açlık ve Yoksulluk Sınırı
- Petrol-İş Yıllıkları (1987-1999): İlyas Köstekli
- DİSK:
  - İşsizlik, Açlık ve Yoksulluk Sınırı raporları,
  - Taşeron, güvencesizlik, kayıt dışılık, bütçe değerlendirme raporları
  - DİSK-Ar dergi (3 sayı)
- KESK: Açlık ve Yoksulluk Sınırı Araştırması, bütçe ve vergi değerlendirmeleri

İlham Aldığımız Çalışmalar - II

- Direnemek
- Türkiye Emek Haritası (Sol web sitesi)
- SHD: Sosyal Hak İhlalleri Raporu (2009-2011)
- Emek Yıllığı 2013, 2014
  - Alpaslan Savaş, Aşkın Süzük, Hande Heper
- İSiG Meclisi
- İrfan Kaygısız, DİSK-AR Dergi 'de yayınlanan işçi eylemleri analizi
- China Labour Bulletin

Tanımlar - Eylem

- Emekçiler tarafından yapılan, basına yansıyan ve bir protesto niteliği taşıyan eylemler.
- Örneğin bir sendikanın “İşyerinde yetki aldık” açıklamasını ya da kapalı bir mekandaki basın açıklamalarını da eylem olarak saymadık. Öte yandan ücretini alamadığı için vince çıkan bir işçinin eylemini de vaka olarak saydık.

Tanımlar - Eylem türleri

- İşyeri temelli eylemler: Bir işyerindeki sorunlara ya da taleplere ilişkin o işyerindeki emekçiler tarafından yapılan eylemler.
- Dayanışma eylemleri: Bir işyerinde devam eden bir eylem ile dayanışma amacıyla başka bir işyerinde gerçekleştirilen eylemler.
- Genel eylem: Belirli bir işyerini temel almayan, çoğunlukla siyasal irade ya da genel olarak kamuoyuna hitap eden işçi eylemleri.

Örnekler

- ‘Genel’ eylemlerden örnekler:
  - Vicdan ve Adalet Nöbeti
  - Emekli-Sen’in parasız sağlık ve zam protestosu için yaptığı iki farklı basın açıklaması
  - Afgan mültecilerin çalışma izni isteme eylemi
- Dayanışma eylemlerinden örnekler:
  - Metal işkolunda gerçekleştirilen birçok eylem.

Araştırmanın sınırları

- Basına yansımayan eylemler
- Kaynakların çeřitlendirilmesi
- Kaynaklardaki sorunlar, eksikler

Kaynaklar

- Ajans (Ulusal ve yerel yazılı basın)
- Birgün
- Evrensel
- Kızıl Bayrak
- Sendika web siteleri
- Direnemek
- Facebook ve Twitter
- Sendika.org
- Uidder

2013-16 Karşılaştırma*

Yıl	İşyeri temelli olmayan vaka sayısı	İşyeri temelli vaka sayısı	Toplam vaka	
2013	180	365	545	
2014	206	795	1001	
2015	126	628	754	1116 eylem
2016	188	420	608	729 eylem
2017-6 ay	140	198	338	596 eylem

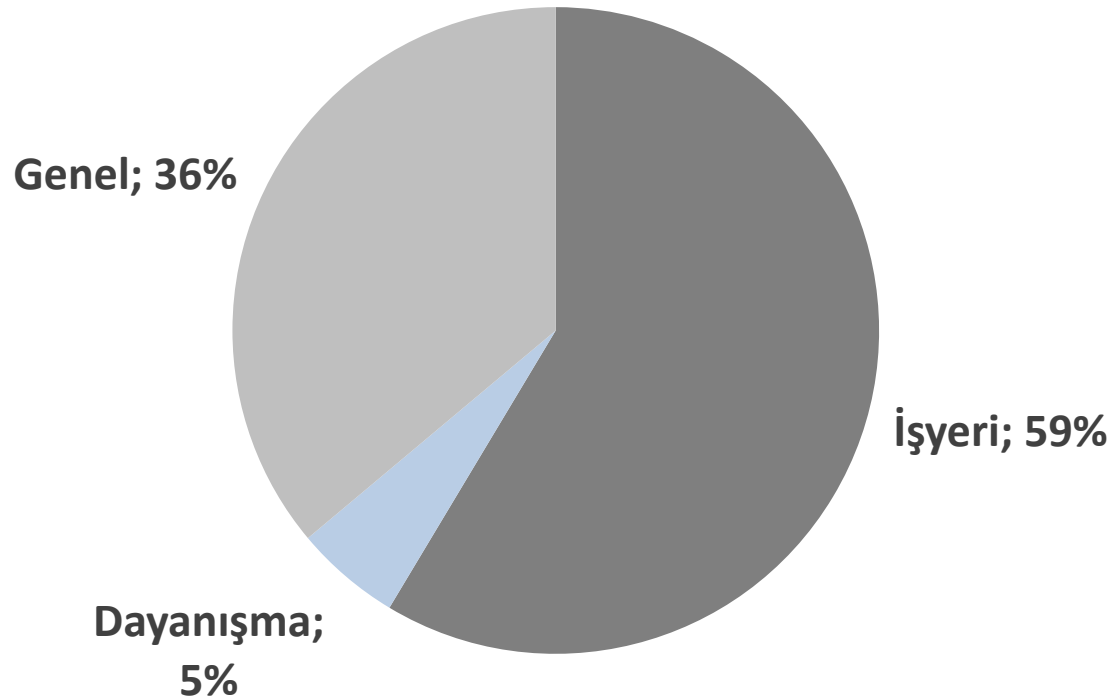
*2013 ve 2014 yılı verileri için İrfan Kaygısız, DİSK-AR.

2017-6 ay genel görünüm

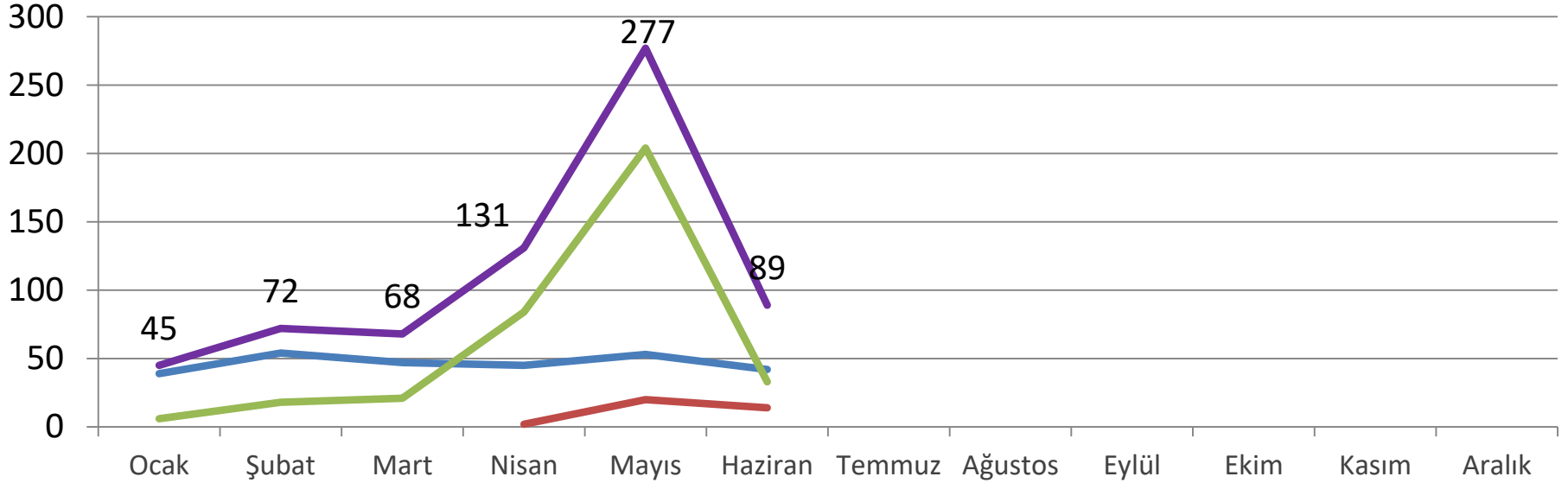
İşyeri temelli eylem: 198 vaka (içinde tekil 437 eylem)

Dayanışma eylemi: 18 vaka (23 tekil eylem)

Genel eylem: 122 vaka (136 tekil eylem)

Aylık işyeri temelli eylem vakası sayıları

İşyeri temelli

Aylık ort: 47

Dayanışma

Aylık ort: 12

Genel

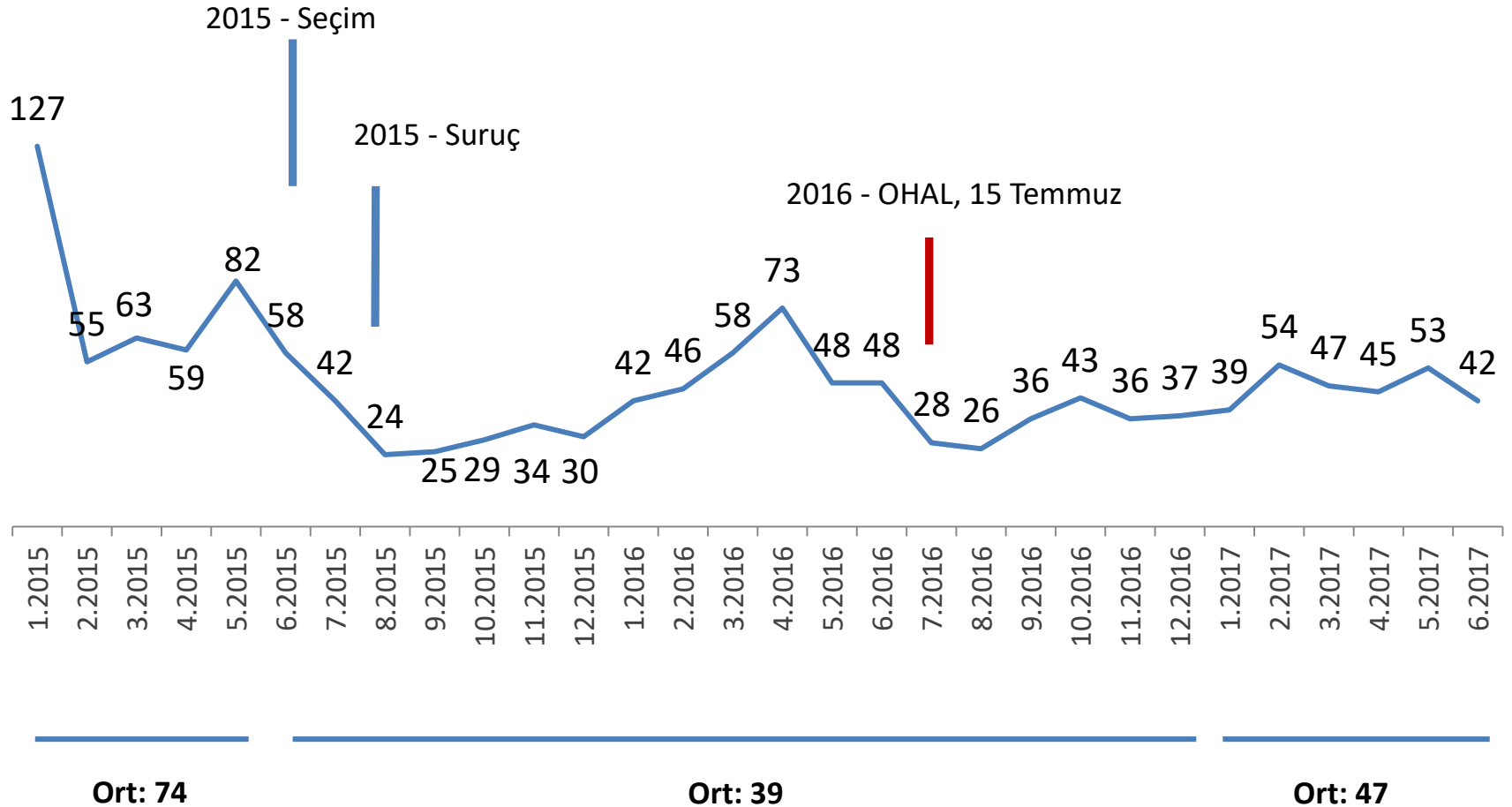
Aylık ort: 61

Genel Toplam

Aylık ort: 113

(2016 Aylık ort: 59,1)

Aylık işyeri temelli eylem vakaları - 2015-2016-2017 6 Ay

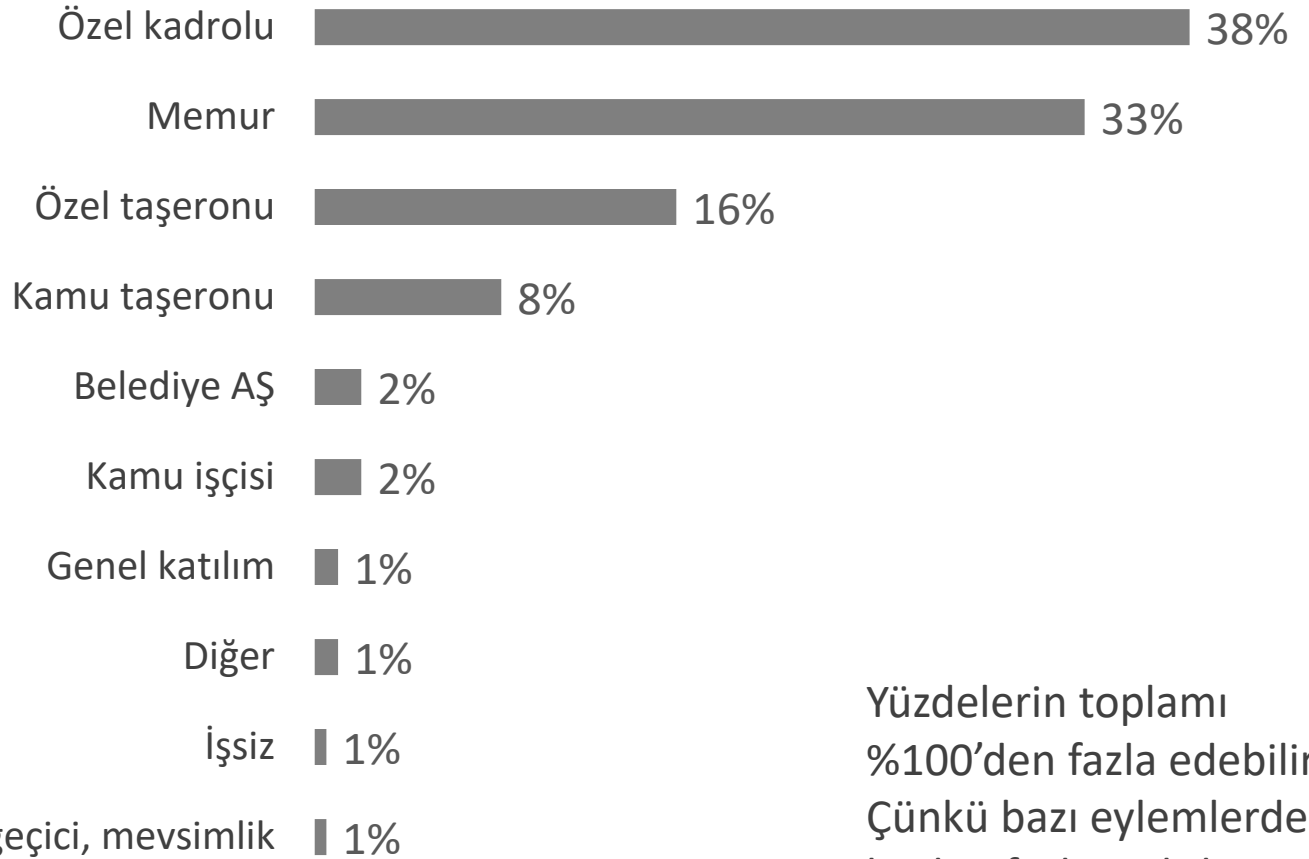
2015 ort: 52,3
2016 ort: 43,4
2017 ort: 46,7

İşletme temelli eylem vakaları için detaylar

- **198 vakada 437 eylem**

Eylemcilerin istihdam türlerine göre dağılımı

Yüzdelerin toplamı %100'den fazla edebilir. Çünkü bazı eylemlerde birden fazla istihdam tipinde işçi bulunmuştur.

Üretime yönelik eylem oranları

	2015			2016			2017 - 6 ay		
	Toplam	Üretime yönelik	%	Toplam	Üretime yönelik	%	Toplam	Üretime yönelik	%
Özel kadrolu	281	123	44%	165	62	38%	75	30	40%
Kamu taşeronu & Belediye AŞ	109	28	26%	65	14	22%	20	6	30%
Kamu işçisi	32	5	16%	25	6	24%	4	1	25%
Özel taşeronu	84	35	42%	65	43	66%	31	23	74%
Memur	108	18	17%	109	4	4%	66	0	0%
Total	628	210	33%	420	123	29%	198	62	31%

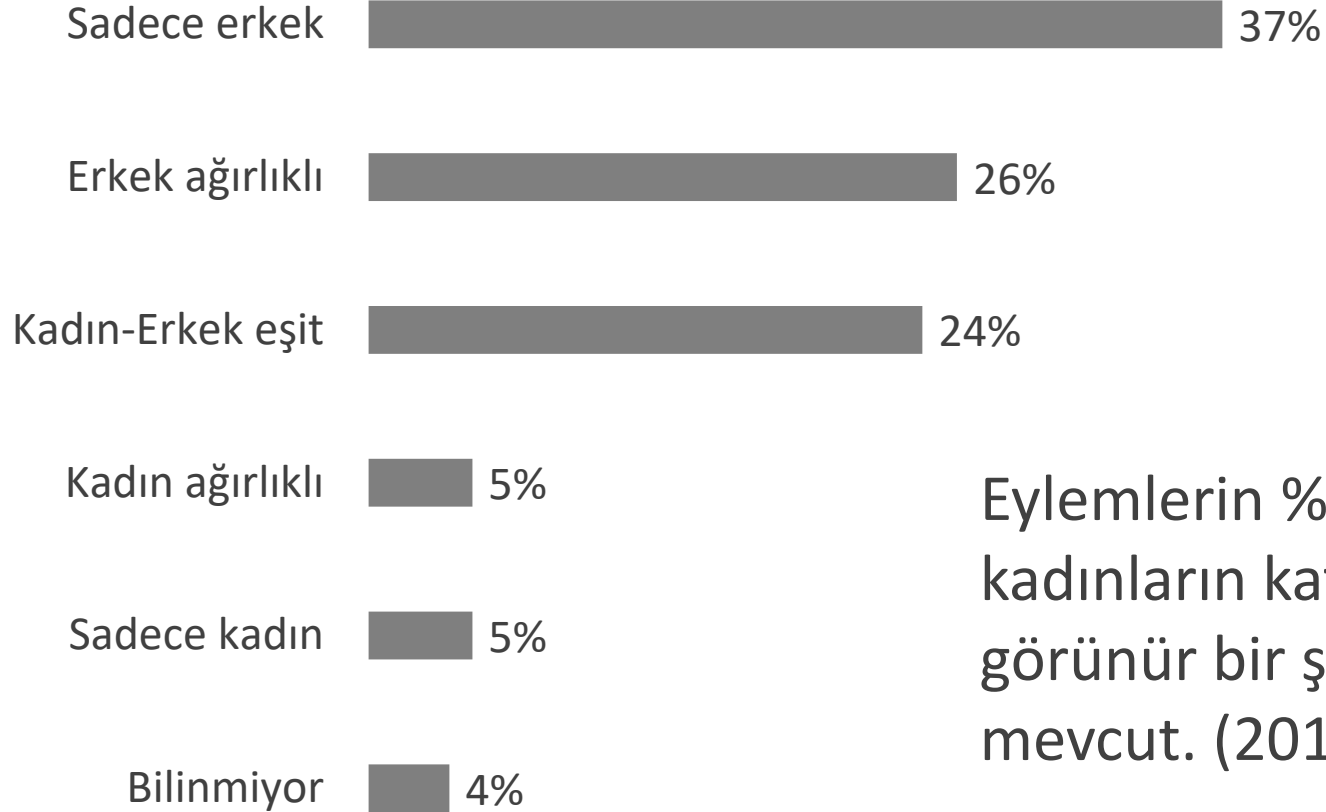
Düşük bazlı istihdam türleri için satırlar gösterilmemiştir.

Hak geliřtirmeye yönelik eylem oranları

	2015			2016			2017		
	Toplam	Hak geliřtirme	%	Toplam	Hak geliřtirme	%	Toplam	Hak geliřtirme	%
Özel kadrolu	281	98	35%	165	89	54%	75	46	61%
Kamu taşeronu & Belediye Ař	109	50	46%	65	26	40%	20	7	35%
Kamu işçisi	32	9	28%	25	6	24%	4	0	0%
Özel taşeronu	84	10	12%	65	12	18%	31	3	10%
Memur	108	17	16%	109	12	11%	66	5	8%
Total	628	188	30%	420	145	35%	198	62	31%

Düşük bazlı istihdam türleri için satırlar gösterilmemiştir.

Cinsiyet

Eylemlerin %33'ünde kadınların katılımı görünür bir şekilde mevcut. (2016 için %32)

Müdahale bilgisi

	Sayı	%
Müdehale bilgisi yok	156	79%
Kolluk kuvvetlerinin sınırlandırıcı hafif müdahalesi	19	10%
Kolluk kuvvetlerinin şiddet içeren engelleyici müdahalesi	15	8%
İşveren ve güvenliği tarafından müdahale	7	4%
Grev erteleme	5	3%
Toplam	198	100%

Müdahale olan vakalarda ortalama müdahale sayısı: 10,5 (Bazı eylemlerde çok müdahale olması ortalamayı yükseltmiştir.)

Eylem türleri

Vakaların yüzde kaçında hangi eylem türü gözlemlendiği görselleştirilmiştir.

Eylem nedenleri

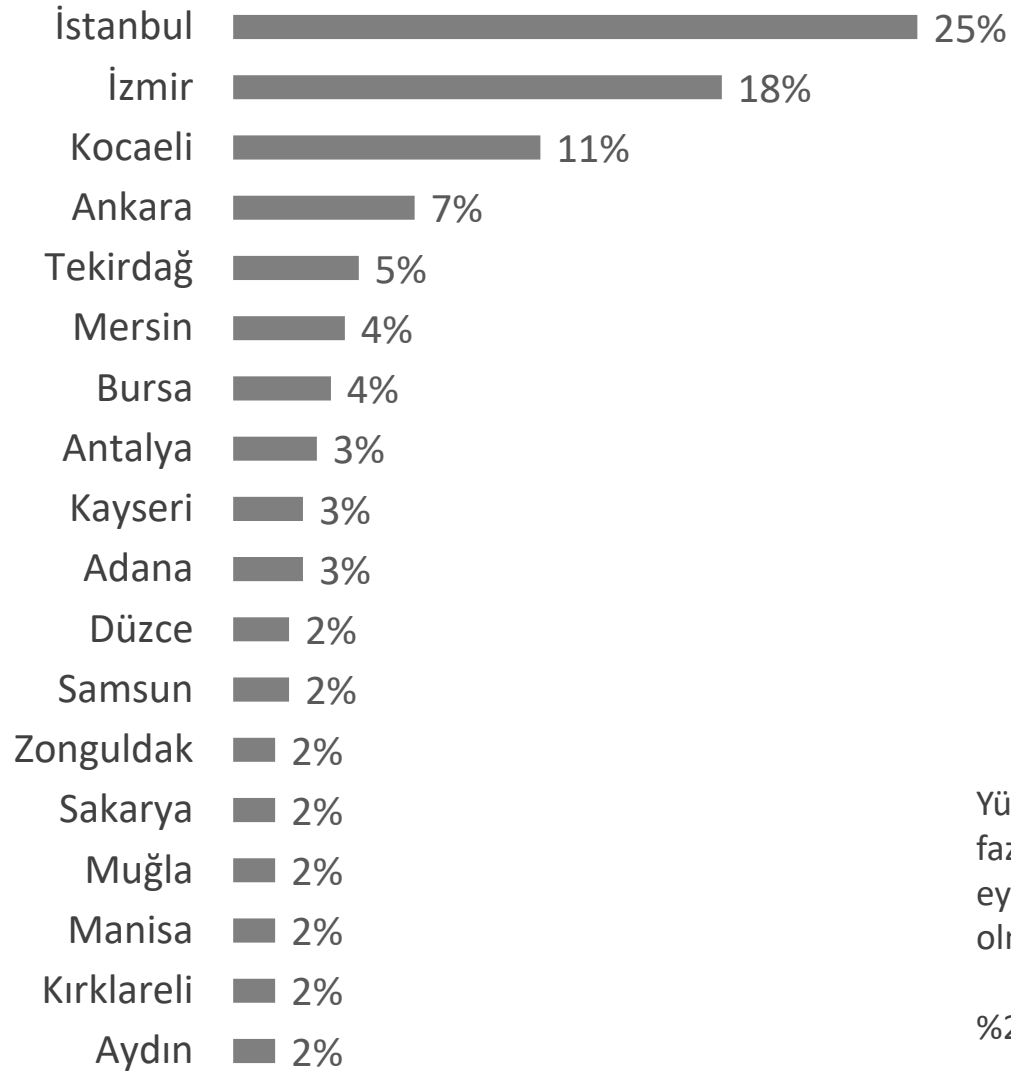

Yüzdelerin toplamı %100'den fazla edebilir. Çünkü bazı eylemlerde birden fazla eylem nedeni bulunmuştur. %2 altı gösterilmemiştir.

Eylem nedenleri ve istihdam türleri

	Özel kadrolu	Memur	Özel taşeronu
TİS	33%	2%	0%
İşten atma	29%	0%	19%
Sendikalaşma	24%	0%	0%
İşteyken ücret gaspı	15%	0%	61%
İşten çıkarma sonrası ücret-tazminat gaspı	15%	0%	6%
Diğer	9%	11%	13%
İşçi sağlığı, iş cinayeti	7%	6%	10%
Çalışma şartları -detay belirtilmemiş-	5%	6%	19%
Düşük ücret	4%	3%	6%
Yıldırma, keyfi ceza	3%	11%	0%
KHK ile işten atma, açığa alma, sürgün	0%	70%	0%
Dayanışma-destek eylemi-grevi	0%	8%	0%
Toplumsal cinsiyete ilişkin	3%	5%	0%
Grev erteleme	3%	0%	0%
İş yükü, fazla mesai yükü	1%	0%	3%
Pasif sendika	1%	0%	0%
İşyerinin kapanması	1%	0%	0%
Sendikal rekabet	0%	2%	0%
1 Mayıs eylemi - çağrı eylemi dahil	0%	2%	0%
Kurum içi ücret adaletsizliği -toplumsal cinsiyet dışı-	0%	2%	0%
Baz	75	66	31

Bazı en yüksek 3 istihdam grubu gösterilmiştir.

Yüzdelerin toplamı %100'den fazla edebilir. Çünkü bazı eylemler birden fazla ilde olmuştur.

%2 altı gösterilmemiştir.

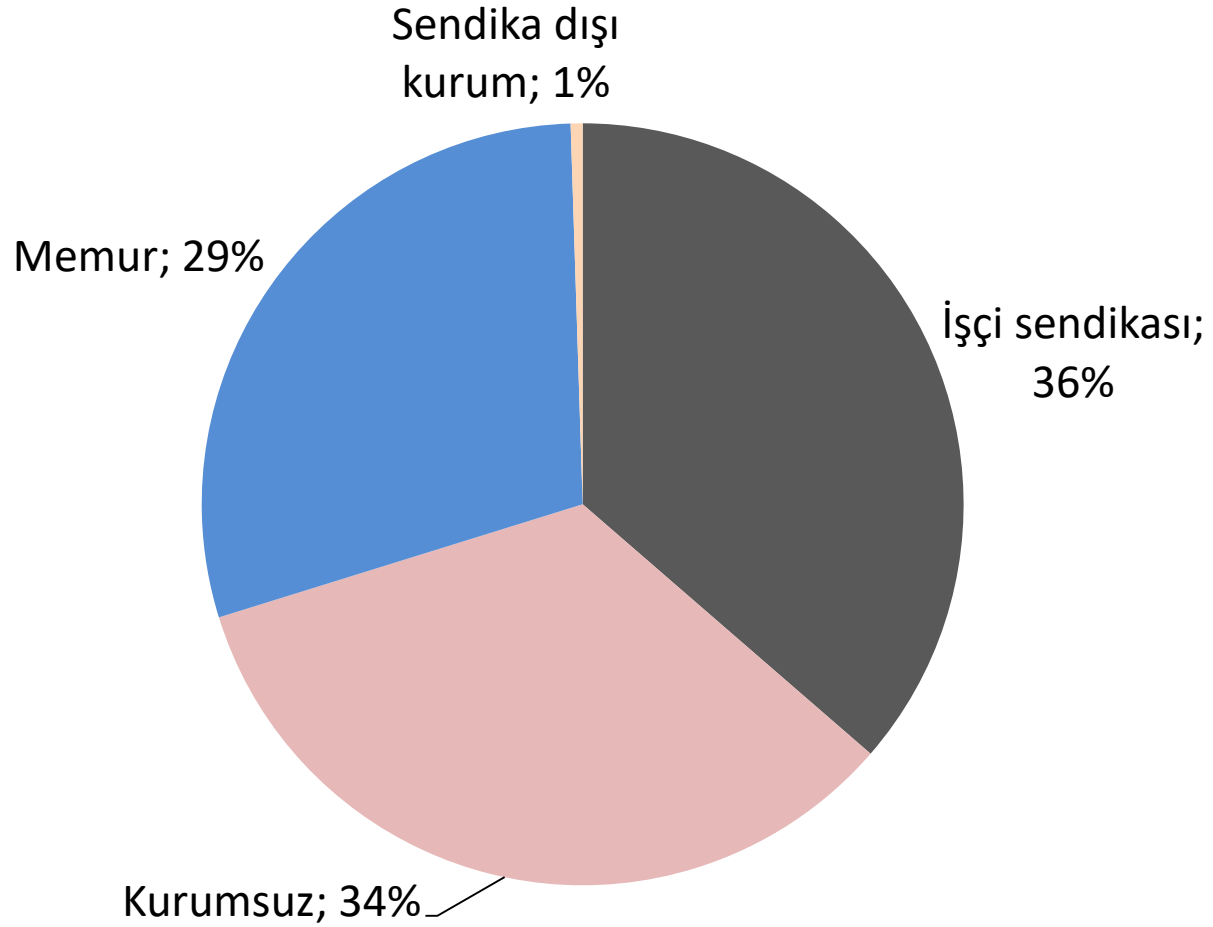

Eylem mekanı

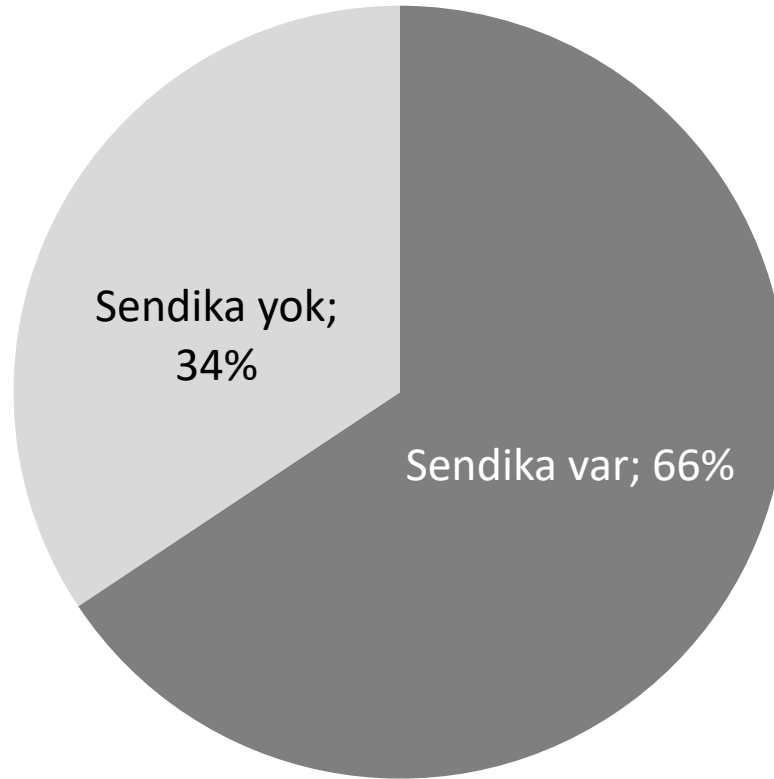

Yüzdelerin toplamı %100'den fazla edebilir. Çünkü bazı eylemler birden fazla mekanda olmuştur. %1 altı gösterilmemiştir.

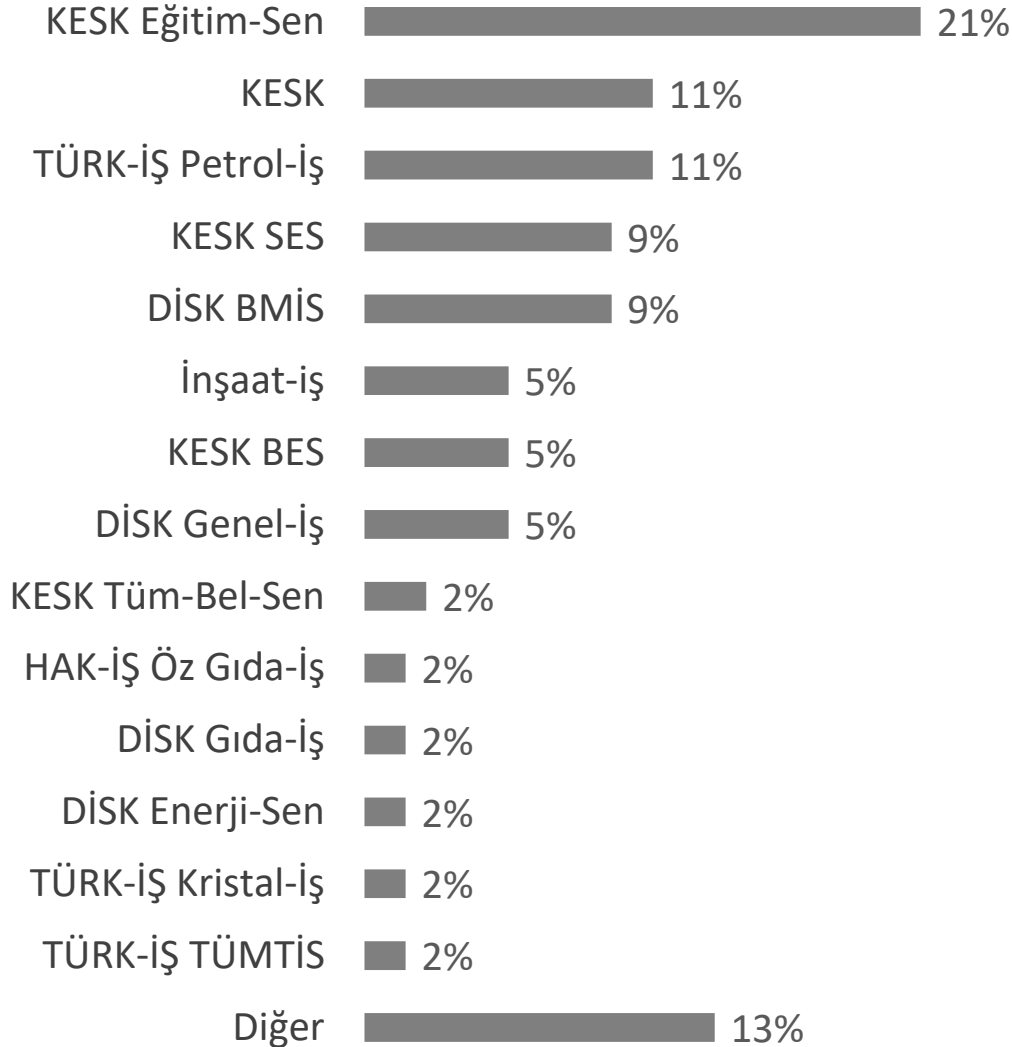
Kurumsallık

Eylemi örgütleyen bir sendika var mı?

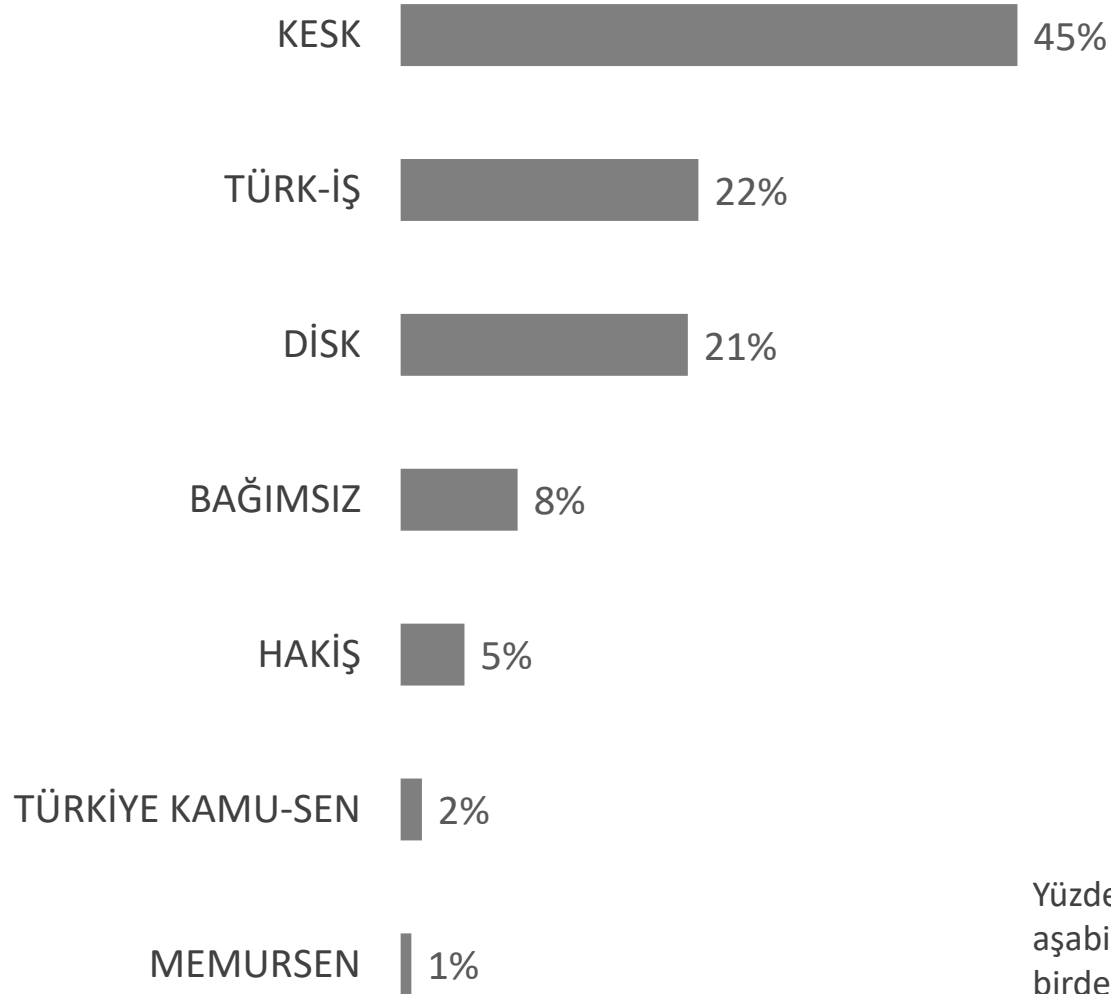

Sendika olan vakalarda sendika dağılımı

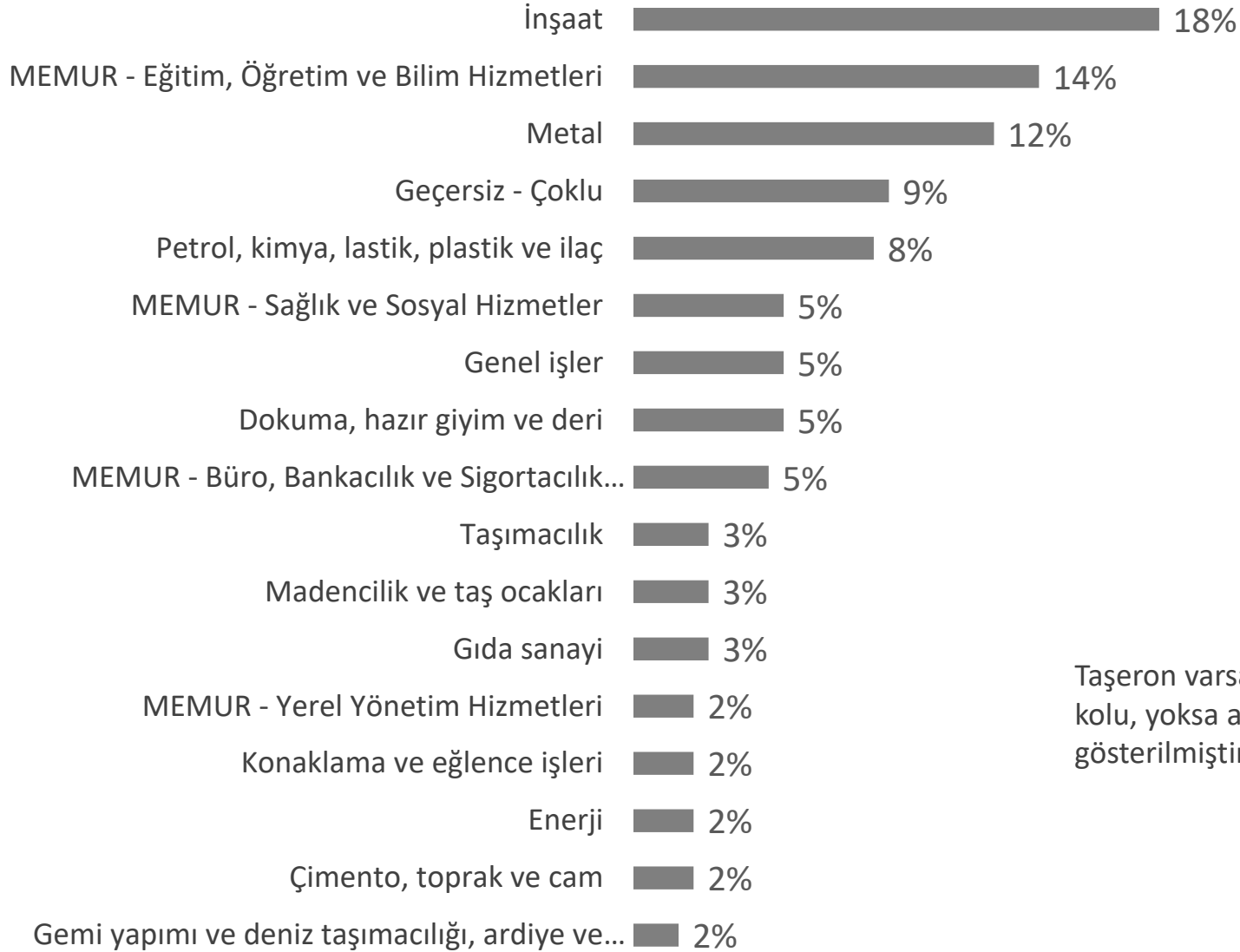
%1 ve altı gösterilmemiştir.

Eylemlerde yer alan sendikaların konfederasyonları

Yüzde toplamları %100'ü aşabilir. Çünkü bir vakada birden fazla konfederasyon olabilir.

İş kolları

Taşeron varsa taşeronun iş kolu, yoksa ana işverenin kolu gösterilmiştir.

Genel & Dayanışma Eylemleri

- **140**
vakada
159 eylem

Eylem türü

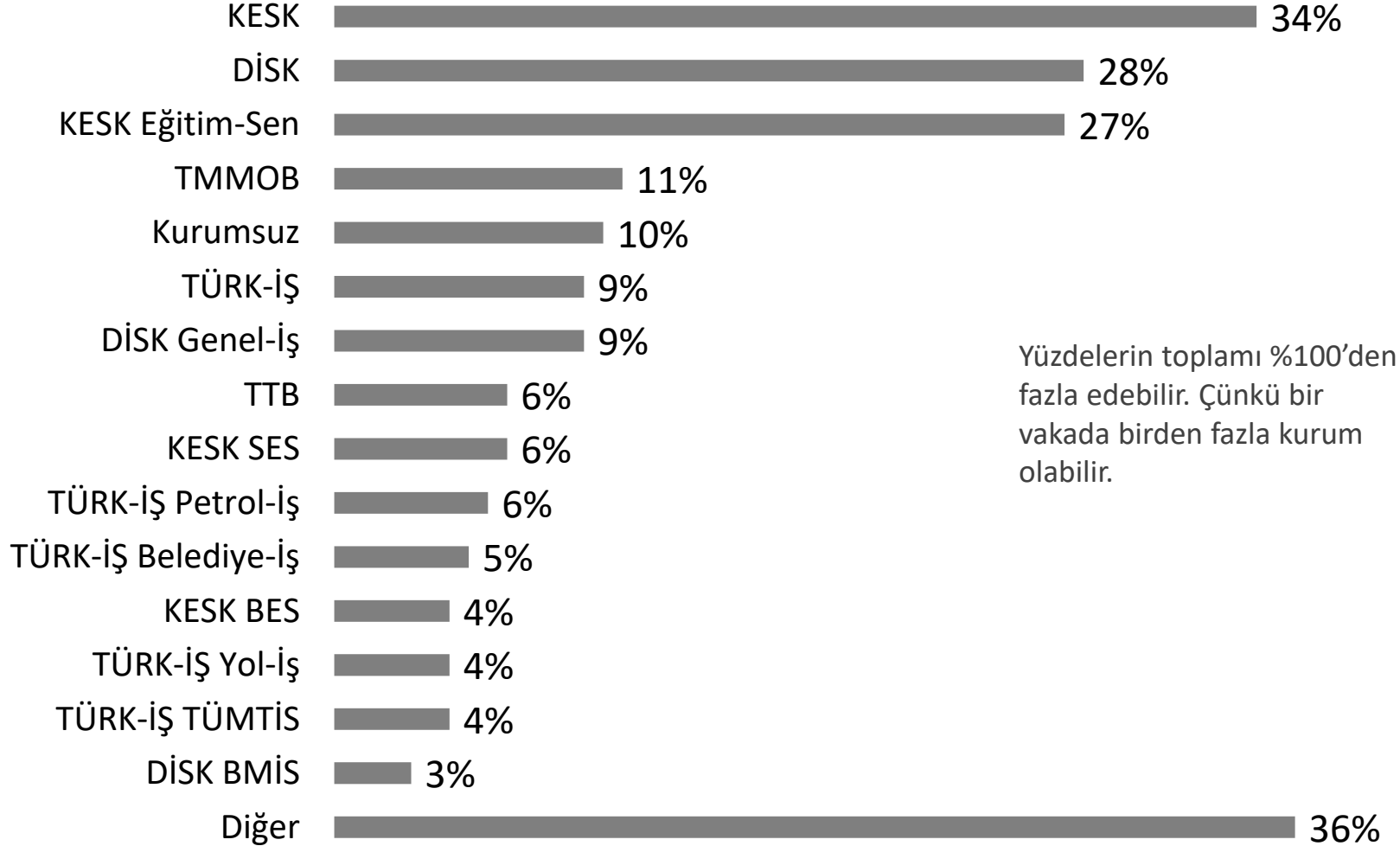

Eylemin nedeni

Yüzdelerin toplamı
%100'den fazla edebilir.
Çünkü bazı eylemlerde
birden fazla eylem nedeni
bulunmuştur.

Kurumsallık

İletişim

- ✓ emekcalisma.org
- ✓ emekcalisma@gmail.com
- ✓ [@emekcalisma](#)
- ✓ www.facebook.com/emekcalisma